

RÄTT AGENDA I BRYSSEL

Subsidiaritetsrapport 2016/2017

Europaparlamentariker Lars Adaktusson

K
D

Kristdemokraternas Brysselkansli

Kontakt:

Dag Elfström, projektansvarig

dag.elfstrom@ep.europa.eu

Inledning

Mitt tredje verksamhetsår som Europaparlamentariker för Kristdemokraterna är till ända. Som ordinarie ledamot i Europaparlamentets utrikesutskott är det utrikespolitik med inriktning på mänskliga rättigheter som även detta år har stått i fokus för arbetet. Inte minst genom åtskilligt resande i olika delar av världen.

Samtidigt är det min uppgift som parlamentariker att fatta beslut även inom andra politikområden. Varje månad samlas Europaparlamentet till plenarsessioner i Strasbourg där betänkanden och förslag som förberetts i utskotten kommer upp till omröstning. Avgörande för hur jag lägger min röst i dessa voteringar är Kristdemokraternas ideologi och människosyn, liksom de politiska löften som partiet och jag gav i Europaparlamentsvalrörelsen 2014.

En av de bärande delarna i kristdemokratisk Europapolitik är den så kallade subsidiaritetsprincipen som innebär att beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Just den frågan, om var politiska beslut ska fattas och i vilken mån mer makt ska överföras till Bryssel, har till stor del präglat det gångna verksamhetsårets EU-debatt. Efter förra sommarens folkomröstning om det brittiska EU-medlemskapet har debattens vågor gått höga om hur framtidens EU ska organiseras.

Det har fått federalismen förespråkare att vädra morgonluft, men även EU-fientliga krafter. Det har med andra ord varit mycket viktigt att som varm Europavän med respekt för olikheten och medlemsländernas rätt till eget beslutsfattande finnas med i den debatten.

Tre sakområden kan sägas ha stått i centrum:

EU:s budget. När Storbritannien lämnar unionen så lämnar landet efter sig ett stort hål i den gemensamma budgeten. Samtidigt står EU inför viktiga och stora utmaningar rörande exempelvis migration, organiserad brottslighet och terrorhot. Hur denna ekvation ska gå ihop vållar just nu starka känslor och svaren går isär. Ny generell EU-skatt föreslår vissa, omprioriteringar inom en redan för stor budget anser Kristdemokraterna.

Försvarssamarbetet. Frågan hur EU-samarbetet kan användas för att stärka Europas säkerhet i en situation där politisk instabilitet och osäkerhet ökar är högst relevant. Men polariseringen i debatten är tydlig, å ena sidan vänsterpartierna och de gröna som ständigt ser spöken i form av ökad militarisering, å andra sidan Europas federalister som vill föra över så mycket som möjligt av försvarsstrukturer till överstatlig nivå även om Nato redan finns och fungerar alldeles utmärkt. Att nå ut med en balanserad linje där emellan är försiktigt uttryckt en kommunikativ utmaning.

De sociala frågorna. Europas socialdemokrati har gjort det till sin huvuduppgift att skapa det de kallar ett socialt Europa. Trots att det till stor del handlar om vänsterpolitik har de socialdemokratiska partierna fått med sig EU-kommissionen i projektet.

Följaktligen presenterades tidigare i våras ett förslag om en europeisk pelare för sociala rättigheter, en slags förteckning över socialpolitiska reformer som EU-kommissionen vill se genomförda i samtliga medlemsländer. Samtidigt presenterades ett skarpt lagförslag om ett föräldraförsäkringsdirektiv som för svensk del skulle innebära ett tvång på ytterligare en obligatorisk pappamånad. I de här frågorna är vi som kristdemokrater tydliga; vi säger ja till sociala reformer och väl fungerande välfärd, men nej till onödigt överstatligt beslutsfattande. Svensk föräldraförsäkring ska inte utformas och beslutas om i Bryssel.

Dessa tre frågor har tagit betydande utrymme i den allmänna EU-debatten, men även i betänkanden och frågor som varit föremål för votering i Europaparlamentet. För att redovisa hur jag agerat vid dessa och andra omröstningar i plenum under hösten 2016 och våren 2017 har det dokument sammanställts som du just nu läser. I grunden är sammanställningen till för att förklara för väljare och sympatisörer hur jag som ledamot rent praktiskt har tillämpat subsidiaritetsprincipen, samt att redovisa avvägningar som gjorts inför parlamentets omröstningar.

Detta är den tredje subsidiaritetsrapporten som jag publicerar sedan jag blev invald i Europaparlamentet. Förhoppningsvis kan den bidra till ökat intresse och stöd för Kristdemokraternas Europapolitik. Trevlig läsning!

Europaparlamentet i juli 2017

Lars Adaktusson

EU-regler om balansen mellan arbete och fritid

I september 2016 röstade Europaparlamentet om ett förslag till gemensam syn på EU-kommissionens utformning av ett direktiv rörande balansen mellan arbete och fritid. I klartext betyder det EU-reglering av medlemsstaternas familjepolitik, ett liknande direktiv presenterades också under våren 2017. I parlamentets ställningstagande välkomnades kommissionens arbete på området, men samtidigt slås fast att ambitionerna borde gå längre.

Detta är inte första gången som försök görs att flytta familjepolitiken till Bryssel. Förra mandatperioden lanserade EU-kommissionen det så kallade Mammaledighetsdirektivet som efter förhandlingar slutade med ett förslag om renodlat arbetsförbud. Lyckligtvis stoppades förslaget av ministerrådet.

Kristdemokraterna var tydliga förra mandatperioden och vi är tydliga nu. Vi vill att så mycket som möjligt att familjernas vardag ska bestämmas av familjerna själva och att de lagstiftningsmässiga ramarna för detta slås fast av de nationella parlamenten. Därför röstade jag mot betänkandet i frågan hösten 2016.

Bidrag från EU vid varsel - en dålig idé

Vid upprepade tillfällen under såväl hösten 2016 som våren 2017 röstade Europaparlamentet om utbetalningar ur det som formellt heter Europeiska fonden för justering av globaliseringseffekter. Fonden, som i korthet brukar kallas globaliseringsfonden, är tänkt att ge bidrag till personer som blivit arbetslösa efter att europeiska företag lagts ned.

Kristdemokraterna är motståndare till denna fond av två skäl. För det första ska arbetsmarknadspolitik och ekonomiskt stöd till arbetslösa beslutas om och finansieras på nationell nivå, inte på EU-nivå. För det andra bygger grundidén till fonden på att globalisering är någonting negativt, vilket inte stämmer. Dessutom har fondens effektivitet dömts ut av EU:s revisorer.

Jag röstar konsekvent mot utbetalningar ur globaliseringsfonden.

Straffrätt på EU-nivå

I oktober 2016 röstade Europaparlamentet om en europeisk åklagarmyndighet med bedrägeribekämpning som uppdrag. Ett liknande förslag presenterades även förra mandatperioden och har länge varit omtvistat. I Sverige har riksdagens justitieutskott i full enighet underkänt förslaget i en så kallad subsidiaritetsprövning. Den typ av myndighetsutövning som det handlar om anses höra hemma på nationell nivå.

Trots motståndet har den europeiska åklagarmyndigheten nyligen bildats, det tidigare motståndet i ministerrådet är borta, men Sverige har valt att stå utanför. Kristdemokraterna anser att detta är en korrekt bedömning och jag röstade därför nej till betänkandet från parlamentet.

Massiva industrisubventioner

Efter massiva varsel vid stålverk i Frankrike och Belgien beslutade Europaparlamentet om en resolutionsbehandling rörande unionens industripolitik i oktober 2016. Den blocköverskridande resolution som arbetades fram landade dock i fel slutsatser. Höjda ståltullar och överstatliga industrisubventioner är inte vägen framåt för Europeisk konkurrenskraft. Olika förslag om överstatliga lösningar vad gäller arbetsmarknads- och skattepolitiken som fanns med i resolutionstexten stämmer illa med Kristdemokraternas syn på EU:s roll.

Varken protektionism eller en utökad EU-reglering av medlemsstaternas arbetsmarknadspolitik gagnar Europas ekonomi och konkurrenskraft. Jag valde därför att rösta nej till resolutionen.

EU-budgeten 2017

I oktober 2016 röstade Europaparlamentet om sin hållning gällande 2017 års EU-budget. Parlamentets majoritet ville gå längre än både EU-kommissionen och Ministerrådet och föreslog budgetåtaganden om 1,08 procent av BNI. EU står inför svåra utmaningar gällande exempelvis migration och säkerhet och det är sant att dessa områden också är kostnadsdrivande. Men att i den situationen föreslå utgiftsökningar även inom områden som jordbruks- och industripolitik är i grunden fel.

Kristdemokraternas syn på EU-budgeten fastställs i vårt Europapolitiska program från 2014 och formuleras enligt följande:

Kristdemokraterna vill slimma och omprioritera i EU:s budget bland annat genom att successivt minska subventionerna till jordbruket och samtidigt säkra konkurrensneutralitet mellan länderna. Vi vill dra ner på anslagen till regionalpolitiken i de rika medlemsstaterna och satsa mer på tillväxtfrämjande åtgärder, som forskning och innovation.

Eftersom Europaparlamentets hållning i budgetprocessen rörande 2017 års EU-budget präglades av en motsatt bedömning röstade jag nej. I separata omröstningar markerade jag samtidigt att Kristdemokraternas stödjer budgetökningar till bland annat forskning, migrationspolitik och åtgärder för ökad säkerhet.

I december 2016 röstade Europaparlamentet om den slutgiltiga budgetkompromissen som strax innan hade godkänts av EU:s regeringschefer. För att visa respekt för enigheten och budgetprocessen röstade jag ja till denna kompromiss. Samtidigt lämnade jag en röstförklaring som underströk att Kristdemokraterna markerat sin generella syn på EU-budgeten i tidigare skeden av budgetprocessen.

Jordbrukspolitikens framtid

I oktober 2016 röstade Europaparlamentet om ett betänkande rörande framtiden för unionens jordbrukspolitik. Kristdemokraterna vill stegvis komma bort från de stora överstatliga subventionssystemen och i takt med uppnådd konkurrensneutralitet stegvis minska EU:s jordbruksstöd.

Det här betänkandet gick i andra riktningen och syftade till att göra om de senaste årens nödvändiga reformer för att i högre grad använda stödet som en arbetsmarknadsåtgärd. Betänkandet beskrev dessutom internationell handel som ett hot, snarare än en möjlighet. Jag valde därför att rösta nej.

EU:s flerårsbudget

Den årliga EU-budgetens ramar fastställs av den så kallade flerårsbudgeten. Den nuvarande flerårsbudgeten löper mellan 2014 och 2020.

Genom en resolutionsbehandling i oktober 2016 lämnade Europaparlamentet sin syn på EU-kommissionens halvtidsöversyn av flerårsbudgeten. Även här markerade Europaparlamentet en allt för expansiv syn på budgetens utgifter, exempelvis vad gäller regionalpolitik, jordbrukspolitik och arbetsmarknadspolitik. Dessutom föreslog resolutionen att medlemsländernas medlemsavgifter ska höjas, att en ny EU-skatt ska införas och att outnyttjade medel ska föras över till kommande år istället för att som nu betalas tillbaka till medlemsstaterna.

Detta är en politik som ligger långt från Kristdemokraternas syn på EU:s budget och jag röstade därför nej till resolutionen.

Försvarsamarbete och EU-försvär

Under såväl hösten 2016 som våren 2017 röstade Europaparlamentet upprepade gånger om det allt mer intensiva försvarsamarbete som sker inom ramen för EU:s institutioner. Detta är en följd av ett allvarligt försämrat säkerhetspolitiskt läge och av att Storbritannien, som länge agerat bromskloss i försvarsfrågor, nu väljer att lämna unionen.

Europa behöver stärka sin försvarsförmåga och självklart ska de samarbetsplattformar som finns användas för detta ändamål. Gemensam ledningskapacitet för de internationella insatser som redan sker, gemensam finansiering av vissa materielprojekt, gemensam upphandling och forskning är exempel på områden där konstruktiva EU-reformer är på gång.

Europaparlamentets olika inspel i denna process det gångna året har dock spretat åt olika håll och inte varit särskilt konstruktiva. Upprepade gånger har skrivningar om en gemensam EU-armé letat sig in i betänkanden, något som EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker tydligt uttryckt stöd för.

Det är inte svårt att förstå det starka symbolvärdet för dem som önskar sig se en federalistisk utveckling av EU, samtidigt har det militära försvaret av tradition varit en av nationalstatens tydligaste kompetenser. Att mot den bakgrunden verka för att EU ska ta över detta politikområde riskerar att provocera den allmänhet vars tilltro till EU redan dalar.

Jag markerade denna uppfattning vid omröstningar såväl i november 2016 som i mars 2017. Betänkandet från mars var mycket långtgående och riktade krav på gemensamma EU-förband liksom stegvis överflyttning av nationella försvarskostnader till Bryssel. Förslagen saknar stöd bland kretsen av regeringschefer och är därför i mångt och mycket att betrakta som orealistiska. Jag tryckte därför på nej-knappen vid voteringen i mars.

Socialt Europa utan socialism

I januari 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande för att slå fast parlamentets syn på det då pågående kommissionsarbetet om att ta fram "En Europeisk pelare för sociala rättigheter". Kommissionen presenterade sitt förslag i april och detta utgjorde två månader tidigare parlamentets bidrag till processen.

Betänkandet var väldigt långtgående och präglades i stora delar av kritik mot att kommissionen inte hade mer långtgående planer. Bland annat efterlyses ett ramdirektiv om minimilöner och lönegolv, ramdirektiv om rättvisa arbetsvillkor, ny lagstiftning om överstatligt regelverk för föräldraförsäkring och mer pengar till bland annat ungdomsgarantin, globaliseringsfonden och socialfonden. Dessutom vann de svenska Socialdemokraterna en delomröstning rörande ett tilläggsförslag med uppmaningar om att revidera EU-fördragen så att socialpolitik rent formellt ska bli EU-kompetens.

Att stora delar av Europa är behov av omfattande socialpolitiska reformer är korrekt i sak. Att centralisera den konkreta politiken för att möta detta behov är däremot fel väg framåt. Medlemsländerna har olika traditioner när det gäller välfärdspolitiken och i grund och botten är det frågor som lämpar sig dåligt för överstatliga kompromisser. Jag röstade följaktligen nej.

Ändringar i EU-fördragen

I februari 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande rörande parlamentets syn på hur framtida fördragsrevideringar bör se ut. Betänkandet, framtaget av den liberala gruppledaren för Guy Verhofstadt, är i stora delar mer långtgående än något annat som passerat mitt skrivbord under tiden i Bryssel.

Ur den mycket långa kravlistan kan nämnas pläderingar för att EU-kommissionen ska vara en "genuin regering" med befogenhet att utforma och implementera finanspolitik. Vidare föreslås EU-skatt, avskaffande av kravet på enhetlighet i ministerrådet i frågor om skattepolitik, en omfattande reform för att ge EU-domstolen mer befogenhet samt en europeisk finansminister. Jag röstade nej till allt detta - värt notera är att betänkandet röstades igenom med minsta möjliga marginal.

Förändringar av EU med nuvarande fördrag

Samtidigt som voteringen om Verhofstads betänkande ägde rum i februari 2017 röstade Europaparlamentet om ett förslag till reformering av EU inom ramen för nuvarande fördrag.

Betoningen ligger på behovet av att föra över mer beslutanderätt över sociala frågor och försvarspolitik till EU, även här återfinns förslagen om EU-skatt och gemensam Europeisk finansminister. Jag valde att rösta nej i slutomröstningen och kunde konstatera att också detta betänkande röstades igenom med knapp marginal.

Kulturpolitik på EU-nivå

EU-programmet "Kreativa Europa" är ett stödprogram som är tänkt att stödja olika former av kulturutövning. I sig är detta ett ekonomiskt blygsamt program jämfört med mycket annat i den stora EU-budgeten, ändå bör programmet ifrågasättas på principiell grund. Att avgöra frågor om eventuella subventioner till kulturen på överstatlig nivå har inget mervärde, sådana frågor avgörs bäst och mest effektivt på lägre beslutsnivåer.

I februari 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande som utvärderar "Kreativa Europa". Istället för en grundläggande insikt om att kulturpolitik ligger utanför EU:s kompetensområden präglas betänkandet av motsatsen och föreslår utbyggnad av programmet. Jag instämmer inte i att detta är rätt politik och jag valde därför att rösta nej.

Fel slutsatser av bristande jämställdhet

I mars 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande som på ett övergripande plan adresserar jämställdheten mellan män och kvinnor, baserat på statistik för 2014 och 2015. Även om stora delar av betänkandet handlar om just återgivande av statistik är slutsatserna ändå tydligt utskrivna; EU-reglering av föräldraförsäkringen, EU-subventioner av olika saker

som sägs gynna jämställdhet och överstatligt kvoteringstvång av olika slag. Bland annat pläderas för förslaget till EU-tvång rörande kvotering av bolagsstyrelser, som på goda grunder är strandat i ministerrådet.

Betänkandet ligger följaktligen inte i linje med Kristdemokraternas syn på dessa frågor och jag valde därför att rösta nej.

2018 års EU-budget

Även om Europaparlamentets formella förslag till 2018 års budget kommer upp för behandling först i höst har processen om hur parlamentet vill att prioriteringarna ska se ut redan startat. I mars 2017 röstade parlamentet om ett första inspel till EU-kommissionen och i juli röstade parlamentet om sin kommentar till kommissionens förslag.

Parlamentets hållning präglas av en bristande insikt om behovet av omfördelning och prioritering. Även om både betänkandena i mars och juli ger viktigt stöd till att prioritera innovation, forskning och säkerhet så överträds flera spärar kring det som i sammanhanget får ses som "red lines", för Kristdemokraternas del. Det rör exempelvis krav på EU-skatt, liberalare budgetregler och ett interrailkort till alla europeiska 18 åringar (det sistnämnda är ett förslag som beräknas kosta skattebetalarna 20 miljarder kronor om året). Jag röstade nej till såväl betänkandet i mars som i juni.

Ekologiska fokusområden

I juni röstade Europaparlamentet om en resolution som protesterar mot EU-kommissionens beslut att förbjuda bekämpningsmedel i sk ekologiska fokusområden. Områdena har avsatts för att öka den ekologiska mångfalden och som kompensation för detta får lantbrukare förgröningsbidrag. Hittills har regelverken för bekämpningsmedel inom ramen för dessa fokusområden reglerats nationellt.

Att flytta makt uppåt måste, enligt subsidiaritetsprincipens mest grundläggande definition, alltid motiveras. I det här fallet saknades sådan motivering. Utöver subsidiaritetinvändningen mot förbudet saknas en tydlig konsekvensanalys från kommissionens sida. Svenska bönder har i hög utsträckning valt att använda dessa områden för att odla kvävefixerande grödor eller fånggröda (vallinsådd), grödor som kräver bekämpningsmedel.

Att förbjuda användning av bekämpningsmedel på dessa områden skulle därför minska den inhemska proteinfoderproduktionen och öka importbehovet av soja. Vid en samlad bedömning valde jag därför att stödja den protesterande resolutionen som tyvärr inte vann den kvalificerade majoritet som krävdes.

EU och arbetsmarknaden

I juli 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande med riktade rekommendationer till EU-kommissionen och medlemsländerna gällande villkoren på arbetsmarknaden, med fokus på olika anställningsformer.

Betänkandet hade beretts av Europaparlamentets sysselsättningsutskott och i likhet med många av de förslag som kommer från det utskottet låg betoningen på reglering och centralism snarare än jobbskapande, konkurrenskraft och subsidiaritet. Även i det här fallet saknade betänkandet en grundläggande respekt för den nationella beslutsnivån, även i det här fallet föreslogs att Bryssel ska reglera frågor om föräldraförsäkringen.

Att det inom vissa branscher, i vissa länder, finns problem med allt för osäkra anställningsvillkor som löper över allt för lång tid, är sant. Men i det här betänkandet drogs dels den felaktiga slutsatsen att alla anställningsformer utom tillsvidareanställning i sig är ett problem, dels att detta är en fråga som bör flyttas från medlemsstaterna till EU. Jag röstade därför nej.

Sammanhållningspolitikens utveckling

I juli 2017 röstade Europaparlamentet om ett betänkande rörande de olika former av stöd som betalas ut till de områden som kallas EU:s randområden, exempelvis Guadeloupe, Franska Guyana, Réunion, Martinique och Saint-Martin. I betänkandet beklagas att dessa områden inte får tillräckligt med regionalstöd och slutsatsen är att det behövs en ny strategi på området.

Att genom strukturfonder och omfördelningar skapa samanhållning i unionen är ett viktigt EU-instrument av flera skäl. Kristdemokraterna anser dock att strukturfonderna behöver reformeras och bantas, det här betänkandet går i motsatt inriktning. Dessutom präglas texten av en alltför negativ syn på frihandel med förslag om bland annat en speciell stöd- och stabiliseringsmekanism för bananindustrin. Till detta röstade jag nej.